รายงานปริมาณก๊าซเรือนกระจกของสำนักงานวิทยาเขตปัตตานี

การวิเคราะห์ปริมาณก๊าซเรือนกระจก (GHG) ประจำปี 2569 เทียบกับปีฐาน 2568

จากการประเมินปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวมของสำนักงานวิทยาเขตปัตตานี ระหว่างปีฐาน พ.ศ. 2568 และปี พ.ศ. 2569 (ข้อมูลสะสมเดือนมกราคม–ตุลาคม) พบว่าปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกรวมเพิ่มขึ้นจาก 899.25 tCO2e เป็น 934.90 tCO2e คิดเป็นปริมาณที่เพิ่มขึ้น 35.65 tCO2e หรืออัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.96

รูป 1 แผนภูมิแสดงการเปรียบเทียบอัตราการปล่อยก๊าซเรือกระจกรายปี แยกตามประเภท

(อ้างอิง: https://greenoffice.pn.psu.ac.th/?page=greenhouse-gas)

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงรูปแบบการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของสำนักงานวิทยาเขตปัตตานีที่เปลี่ยนไปอย่างมีนัยสำคัญ โดยในปีฐาน 2568 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกกระจุกตัวอยู่ที่การปล่อยทางอ้อมจากการใช้พลังงานไฟฟ้า (Scope 2) เป็นหลักในสัดส่วนสูงถึงร้อยละ 76.68 ขณะที่การปล่อยทางตรง (Scope 1) และการปล่อยทางอ้อมอื่น ๆ (Scope 3) มีสัดส่วนรวมกันเพียงร้อยละ 23.32 แต่ในปี 2569 โครงสร้างสัดส่วนดังกล่าวเกิดการกระจายตัวมากขึ้น โดยสัดส่วนของ Scope 2 ลดลงมาอยู่ที่ร้อยละ 60.82 ในขณะที่สัดส่วนของ Scope 3 ขยายตัวขึ้นอย่างก้าวกระโดดจากร้อยละ 8.56 เป็นร้อยละ 23.24 และ Scope 1 ขยับเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 14.76 เป็นร้อยละ 15.94

ความเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างสัดส่วนนี้แสดงให้เห็นว่า แม้ในเชิงประสิทธิภาพองค์กรจะประสบความสำเร็จอย่างชัดเจนในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการใช้พลังงานไฟฟ้า (Scope 2) ลงได้ถึง 120.90

tCO2e หรือลดลงร้อยละ 17.53 (จาก 689.60 tCO2e เหลือ 568.70 tCO2e) แต่ผลสัมฤทธิ์เชิงบวกจากการจัดการพลังงานดังกล่าวกลับถูกหักล้างด้วยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างมากในขอบเขตที่ 3 ซึ่งเพิ่มขึ้นถึง 140.30 tCO2e หรือร้อยละ 182.21 (จาก 77.00 tCO2e เป็น 217.30 tCO2e) ควบคู่กับการเพิ่มขึ้นในขอบเขตที่ 1 อีก 16.30 tCO2e หรือร้อยละ 12.28 (จาก 132.70 tCO2e เป็น 149.00 tCO2e) จนส่งผลให้ภาพรวมทั้งองค์กรยังคงปรับตัวเพิ่มขึ้นเกินกว่ายอดรวมทั้งปีของปีฐาน 2568

ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกถึงปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อภาพรวมของสำนักงานวิทยาเขตปัตตานี ในปี 2569 พบว่าการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเกือบร้อยละ 88 ของทั้งหมดกระจุกตัวอยู่ในกิจกรรมหลักเพียง 3 ลำดับแรก ได้แก่ การใช้ไฟฟ้าในสัดส่วนร้อยละ 60.83 (568.70 tCO2e) การจัดการขยะของเสียแบบฝังกลบในสัดส่วนร้อยละ 21.45 (200.54 tCO2e) และการใช้สารทำความเย็น R22 ในสัดส่วนร้อยละ 5.84 (54.56 tCO2e) ดังนั้น ในเชิงกลยุทธ์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจกขององค์กรในระยะต่อไป จึงไม่อาจมุ่งเน้นเพียงการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าแต่เพียงด้านเดียว แต่จำเป็นต้องบูรณาการมาตรการควบคุมทั้งการลดปริมาณขยะมูลฝอยฝังกลบและการป้องกันการรั่วไหลของสารทำความเย็นควบคู่กันไปอย่างเข้มงวด เพื่อให้สามารถพลิกฟื้นแนวโน้มและลดปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิขององค์กรให้บรรลุตามเป้าหมายได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเชิงกลยุทธ์ในการลดก๊าซเรือนกระจก

1. การใช้ไฟฟ้า (60.83%) และขยะของเสีย (21.45%) เป็น 2 กิจกรรมหลักที่มีนัยสำคัญสูงสุด หากองค์กรต้องการลดปริมาณคาร์บอนฟุตพริ้นท์รวมให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรม ควรพุ่งเป้าไปที่มาตรการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้า (เช่น การเปลี่ยนอุปกรณ์ประสิทธิภาพสูง การติดตั้ง Solar Rooftop) ควบคู่กับการคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณขยะส่งกำจัดแบบฝังกลบ

2. การรั่วไหลของสารทำความเย็น R22 (54.56 tCO2e) มีค่าศักยภาพในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อน (GWP) สูงมาก การวางแผนบำรุงรักษาระบบปรับอากาศเชิงป้องกันเพื่อลดการรั่วไหล หรือทยอยเปลี่ยนไปใช้สารทำความเย็นที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จะช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางตรงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

---

23 พฤศจิกายน 2569